ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobce: **J. B.**, zastoupen JUDr. Adamem Batunou, advokátem se sídlem Václavské náměstí 1, Praha 1, proti žalovanému: **Krajský úřad Libereckého kraje**, se sídlem U Jezu 2a, Liberec, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 7. 2016, č. j. OD 564/2016-2/280.9/Hk, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) město Raspenava**, se sídlem Fučíkova 421, Raspenava, **II) Z. J.**, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 23. 5. 2017, č. j. 59 A 81/2016 - 62,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 23. 5. 2017, č. j. 59 A 81/2016 – 62, **se zrušuje.**

II. Rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje, ze dne 26. 7. 2016, č. j. OD 564/2016-2/280.9/Hk KULK 61902/2016, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti ve výši 24.456 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Adama Batuny, advokáta se sídlem Václavské náměstí 1, Praha 1.

IV. Osobám zúčastněným na řízení **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o žalobě ani o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce dne 23. 11. 2015 podal u Městského úřadu Raspenava (dále jen „městský úřad“) jako spoluvlastník pozemku p. č. X vedeného v katastru nemovitostí na LV č. X vedeného Katastrálním úřadem pro Liberecký kraj, Katastrální pracoviště Frýdlant, pro katastrální území X, obec Raspenava (dále jen „dotčený pozemek“) žádost o určení právního vztahu podle § 142 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“) ke komunikaci vedoucí zčásti na dotčeném pozemku.

[2] Městský úřad rozhodnutím ze dne 30. 3. 2016, č. j. RA/2462/2015/HOR/311/5-280.8, rozhodl, že na části dotčeného pozemku existuje veřejně přístupná účelová komunikace ve smyslu § 7 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“) a tento stav trvá od nepaměti.

[3] Proti tomuto rozhodnutí žalobce podal odvolání, ve kterém namítal, že příslušná komunikace nenaplňuje zákonné znaky účelové komunikace dle zákona o pozemních komunikacích, konkrétně nutnou komunikační potřebu, jelikož v daném úseku existuje vhodná alternativa. Žalovaný odvolání v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí orgánu prvního stupně potvrdil.

[4] Žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného žalobou podanou ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem – pobočce v Liberci, který ji v záhlaví popsaným rozsudkem jako nedůvodnou zamítl. Uvedl, že při posuzování nutné komunikační potřeby není namístě posuzovat jednotlivé dílčí úseky, resp. pozemky tvořící cestu, neboť jednotlivé pozemky nemusí tento znak samy o sobě naplňovat, ale svůj dopravní účel plní právě v kontextu sítě ostatních pozemních komunikací. Soud se ztotožnil se žalovaným, že bez vymezené části žalobcova pozemku by předmětná komunikace nemohla plnit současnou dopravní roli, stala by se totiž z obou stran slepou, neprůjezdnou pro některé druhy vozidel. Přitom komunikace vedoucí po dalších pozemcích, zejména po pozemku parc. č. X, plní nezastupitelnou komunikační a obslužnou roli, neboť slouží též vozidlům Integrovaného záchranného systému k dopravní obsluze daného území a je nejkratší únikovou cestou ze záplavového území kolem řeky Smědá. Tyto okolnosti považoval soud při posouzení znaku nutné komunikační potřeby za rozhodující. Dle krajského soudu není možno vycházet z pouhého porovnání vzdálenosti míst s využitím posuzované spojnice a bez ní, jak namítá žalobce, bez přihlédnutí k zjištěné dopravní funkci související komunikace na pozemku parc. č. X, která je součástí sítě pozemních komunikací v dané lokalitě. Nelze dospět k závěru, že se jedná o pouhé zkrácení cesty, které lze nahradit alternativní cestou, která by plnohodnotně zajišťovala popsanou dopravní funkci. Pokud žalobce namítal, že je část jeho pozemku v důsledku obecného užívání poškozována, žalovaný dle soudu správně poukázal na možnost postupu dle § 7 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích, kdy silniční úřad může k návrhu vlastníka účelové komunikace upravit nebo omezit veřejný přístup na účelovou komunikaci, pokud je to nezbytně nutné k ochraně jeho oprávněných zájmů.

II. Obsah kasační stížnosti

[5] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost, a to z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatel má za to, že nejsou splněny kumulativní znaky veřejně přístupné účelové komunikace. Krajský soud neprověřil možné alternativní cesty; dle stěžovatele u dotčeného pozemku není naplněn znak nezbytné komunikační potřeby. Na podporu svých argumentů odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 10. 2012, sp. zn. 22 Cdo 766/2011, který uvádí, že je-li možnost využití jiných prostředků k zajištění komunikační potřeby, je potřeba tyto prostředky upřednostnit před zásahem do vlastnického práva. Soud dle stěžovatelova názoru opominul princip přednosti vlastnického práva uvedený ve zmíněném rozsudku Nejvyššího soudu. Krajský soud se měl zabývat tím, zda je možné adekvátní komunikační napojení i prostřednictvím jiné cesty a hodnotit je ze čtyř hledisek (délka, kvalita, nutnost a nákladnost úprav a typ stavby, jejichž přístupnost je řešena). Dle stěžovatele existují takové alternativní cesty, které nepovedou přes dotčený pozemek. Krajský soud se tímto argumentem dostatečně nezabýval.

[7] Využívání komunikace na dotčeném pozemku může být pouhým zvykem obyvatel okolních nemovitostí. Uzavřením dopravní cesty by nedošlo k omezení možnosti příjezdu, neboť lze využít příjezd ze směru od ulice X. Nutná komunikační potřeba nemůže být dána ani z důvodu potřeby přístupu na zemědělské plochy – všechny plochy připadající v úvahu jsou ve vlastnictví žalovaného nebo spoluvlastníků dotčeného pozemku. S ohledem na blízkost řeky X a X se jeví jako nepřiléhavý závěr krajského soudu, že nutná komunikační potřeba spočívá v zajištění případné evakuace při záplavách; je vysoce pravděpodobné, že při povodních by byla částečně zaplavena i tato cesta, a to ze strany od ulice X. Nemůže obstát ani argument, že se jedná o nejkratší možné spojení; cesta po spojnici je sice o 337 m kratší, nicméně se zde nachází nechráněný železniční přejezd, a povrch této cesty nelze srovnávat s povrchem silnice II. a III. třídy. Při zachování všech pravidel silničního provozu průjezd po spojnici nemůže urychlit přemístění mezi dvěma body, které leží na jejím okraji. Stěžovatel připomíná, že existují další alternativní cesty, které vedou výhradně přes pozemky jednotlivých vlastníků nemovitostí nebo jiné pozemky obce Raspenava či Libereckého kraje. Jde o cesty patrné v terénu (byť lehce zarostlé), které vlastníci dříve využívali pro přístup ke svým nemovitostem. I z tohoto důvodu zde proto nemůže být dána nutná komunikační potřeba. Krajský soud měl dle stěžovatele zohlednit, zda nutná komunikační potřeba, která mohla být dána dříve, již neodpadla.

[8] Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[9] Žalovaný odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí a rozsudku krajského soudu a navrhuje kasační stížnost zamítnout. Osoba zúčastněná na řízení I) taktéž navrhuje zamítnutí kasační stížnosti. Osoba zúčastněná na řízení II) se nevyjádřila.

III. Posouzení kasační stížnosti

[10] Kasační stížnost je včasná a je přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost je důvodná.

[12] Zákon o pozemních komunikacích upravuje právní režim pozemních komunikací, které vymezuje jako *dopravní cesty určené k užití silničními a jinými vozidly a chodci* (§ 2 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích). Pozemní komunikace jsou dále členěny do čtyř kategorií, a sice na dálnice, silnice, místní komunikace a účelové komunikace (§ 2 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích). Na rozdíl od dálnic, silnic a místních komunikací, které jsou ve vlastnictví osob veřejného práva (stát, kraj, obec), účelové komunikace mohou být ve vlastnictví soukromých subjektů.

[13] Podle § 7 odst. 1 věta první zákona o pozemních komunikacích je účelovou komunikací pozemní komunikace, která *slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků.* Tyto komunikace jsou veřejně přístupnými účelovými komunikacemi. Zákon o pozemních komunikacích počítá i s účelovými komunikacemi, které nejsou přístupné veřejně - jedná-li se o pozemní komunikace v uzavřeném prostoru nebo objektu, které slouží potřebě vlastníka nebo provozovatele uzavřeného prostoru nebo objektu (§ 7 odst. 2).

[14] Z právní úpravy lze dovodit, že komunikace bude mít charakter účelové pozemní komunikace, a to *ex lege*, bude-li naplňovat zákonem vymezené pojmové znaky pozemní komunikace (§ 2 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích, tedy charakter dopravní cesty) a současně pojmové znaky účelové pozemní komunikace vymezené v § 7 odst. 1 věta první cit. zákona resp. v § 7 odst. 2 věta první (zákonný účel).

[15] Kromě shora uvedených pojmových znaků, které vyplývají přímo ze zákona, bude veřejně přístupná účelová komunikace existovat pouze za splnění dvou dalších podmínek, které dovodila judikatura. První z těchto podmínek je souhlas vlastníka (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 11. 2000, sp. zn. 22 Cdo 1868/2000, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 10. 2003, sp. zn. 22 Cdo 2191/2002, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 5 As 20/2003 - 64, a nález Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 268/06).

[16] Druhou judikatorně dovozenou podmínkou pro vznik veřejně přístupné účelové komunikace je též existence nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby. Podle Ústavního soudu (nález zmíněný v předcházejícím odstavci) se totiž z dnešních hledisek posuzování legitimních omezení základních práv jedná o nezbytnou podmínku proporcionality omezení. Zjednodušeně řečeno, *existují-li jiné způsoby, jak dosáhnout sledovaného cíle (zajištění komunikačního spojení nemovitostí), aniž by došlo k omezení vlastnického práva, je třeba dát před omezením vlastnického práva přednost těmto jiným způsobům*. Správní orgány jsou povinny i v případě existence konkludentního souhlasu (tj.

i v případě, kdy vlastník veřejnému užívání komunikace aktivně nebrání či je vázán souhlasy svých právních předchůdců) zkoumat naplnění existence nutné komunikační potřeby, neboť v souladu se zásadou proporcionality musí být míra a rozsah omezení přiměřené ve vztahu k cíli, který omezení sleduje, a ve vztahu k prostředkům, jimiž je omezení dosahováno. Aby tedy mohlo dojít k deklaraci existence konkrétní veřejně přístupné účelové komunikace, musí být dostatečným způsobem zjištěn veřejný zájem na obecném užívání takové komunikace, přičemž tento zájem spočívá právě v nezbytné komunikační potřebě, kterou by tato komunikace zajistila za předpokladu, že neexistují komunikační alternativy, o nichž je možné ještě rozumně uvažovat.

[17] Pro určité pozemky tedy musí daná cesta představovat jediné spojení, nebo musí jít o spojení z jiného důvodu nezbytné. Nemůže jít o pouhou „cestu z pohodlí" a nemohou zde ve smyslu shora citovaného nálezu Ústavního soudu existovat *jiné způsoby*, které by bylo možno upřednostnit před omezením vlastnického práva. Pokud existuje kromě sporné cesty k určité skupině nemovitostí ještě cesta jiná, pak zpravidla nebude možno nutnost komunikační potřeby shledat. Znak nutné komunikační potřeby se zkoumá vždy ve vztahu ke konkrétním dotčeným nemovitostem, pro něž sporná cesta plní roli komunikační spojnice (srov. rozsudek ze dne 10. 8. 2016, č. j. 6 As 19/2016 - 24). V rozsudku ze dne 16. 3. 2010, č. j. 5 As 3/2009 - 76, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Při hodnocení nutné komunikační potřeby by měl silniční správní úřad zkoumat, zda alternativní dopravní cesta zajišťuje plnohodnotné komunikační spojení dotčených nemovitostí (zde rodinný dům), zda je alternativní veřejně přístupná účelová komunikace udržovaná, průjezdná i při špatném počasí a v zimním období, vhodná pro nezbytný obslužný provoz rodinného domu většími vozidly (např. popeláři, fekální vůz, dovoz paliva, hasiči, vůz záchranné služby apod.). Po vlastnících dotčené nemovitosti lze požadovat pouze vynaložení přiměřených nákladů na úpravu alternativní přístupové cesty, nikoli vynaložení takových finančních prostředků, které jsou ve zcela zjevném nepoměru k tomu, co by alternativním řešením mělo být ve prospěch vlastnického práva vlastníků sporné cesty (resp. ve prospěch jejich práva na ochranu soukromí a zajištění pohody bydlení) získáno.*" Je tedy zřejmé, že alternativní cesta se posuzuje ve vztahu k povaze zpřístupňovaných nemovitostí. Zkoumá se nejen to, zda tato cesta reálně existuje, ale i to, jaký typ dopravy má alternativní cesta pojmout, a zda je toho schopna, potřeba zhodnotit dopravně technický a stavební stav alternativní cesty (rozsudek ze dne 25. 9. 2014, č. j. 7 As 68/2014 - 87), délka obou posuzovaných cest a jejich vztah k ostatním cestám v lokalitě (rozsudek ze dne 9. 1. 2013, č. j. 8 As 19/2012 - 42).

[18] Pokud existuje alternativní cesta ve vlastnictví veřejnoprávní korporace, která je způsobilá uspokojit dopravní potřeby dotčených nemovitostí v dostatečné míře, aniž by bylo potřeba provádět jejich mimořádné stavební úpravy, pak spornou cestu ve vlastnictví právnické či fyzické osoby soukromého práva nelze prohlásit za veřejně přístupnou účelovou komunikaci (srov. ČERNÍNOVÁ, M., ČERNÍN, K., TICHÝ, M. *Zákon o pozemních komunikacích. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. 528 s., komentář k § 7 odst. 1).

[19] Současně je nutno zmínit, že při posuzování nutné komunikační potřeby není žádoucí spornou cestu „kouskovat" na části; naopak při zkoumání všech znaků veřejně přístupné účelové komunikace by měly úřady vždy hodnotit cestu jako funkční celek (tj. od křižovatky ke křižovatce, od křižovatky po konec slepé cesty apod.). Jednotlivé

pozemky mnohdy některý znak samy o sobě nesplňují, neboť ten se vztahuje k cestě jako celku. Je to dáno tím, že každá veřejná cesta je způsobilá naplnit svůj dopravní účel jedině v kontextu celé sítě ostatních veřejných cest, jejíž je smysluplnou součástí. Uvedené východisko však nemůže být uplatňováno bezvýjimečně; vždy je nutno vycházet z konkrétní situace (srov. *Zákon o pozemních komunikacích. Komentář*., komentář k § 7 odst. 1).

[20] Právě existence nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby je v nyní souzené věci sporná.

[21] Stěžovatel v průběhu celého dosavadního řízení konzistentně tvrdí, že zde pro vlastníky nemovitostí rodinných domů č. p. X, X, X a X, o jejichž spojení s ostatními komunikacemi se v daném případě jedná, existuje alternativní cesta spočívající v příjezdu z ulice X. Tato cesta se nachází na pozemcích parc. č. X, X a X ve vlastnictví obce Raspenava. Dále stěžovatel namítal existenci alternativních cest vyznačených ve výřezu z katastrální mapy a na fotografiích přiložených k žalobě.

[22] V kasační stížnosti pak stěžovatel namítá, že se krajský soud argumentem o existenci alternativních cest dostatečně nezabýval; pouze zkonstatoval, že alternativní cesty nejsou, ačkoli stěžovatel jejich existenci tvrdil a dokládal.

[23] Tato kasační námitka je důvodná. K stěžovatelem tvrzené alternativní cestě spočívající v příjezdu z ulice X se krajský soud stručně vyjádřil na s. 5 v posledním odstavci rozsudku. Zde uvedl, že komunikace probíhající též na stěžovatelově pozemku slouží jako dopravní spojení rodinných domů rovněž s ulicí X a jako spojení mezi ulicemi X a X. Je užívána dlouhodobě, zpevněná komunikace byla vybudována pro obyvatele uvedených nemovitostí a pro občany z ulice X jako dopravní spojení do X ulice. Krajský soud následně uzavřel, že bez vymezené části stěžovatelova pozemku by předmětná komunikace nemohla plnit současnou dopravní roli, stala by se totiž slepou, neprůjezdnou pro některé druhy vozidel.

[24] Jak již Nejvyšší správní soud zmínil výše, nutnost a nenahraditelnost komunikační potřeby je nutno posuzovat ve vztahu ke konkrétním dotčeným nemovitostem, pro něž sporná cesta tvoří dopravní spojnici. Byť krajský soud z tohoto právního názoru též vycházel (srov. s. 5 závěr odst. 2 rozsudku), řádně uplatněnou žalobní námitku v tomto smyslu vůbec neposoudil. Nezabýval se tím, zda pro dotčené nemovitosti (čtyři rodinné domy) je dostatečnou alternativou pro spojení s ulicí X cesta přes ulici X, a to z hledisek vymezených judikaturou vztahující se k této otázce (viz zejména rozsudek ze dne 16. 3. 2010, č. j. 5 As 3/2009 - 76), která stěžovatel ostatně uplatnil v žalobě (srov. s. 5 žaloby). V tomto rozsahu tedy zůstala žaloba ze strany krajského soudu bez náležité odezvy.

[25] Krajský soud navíc dospěl k obecnému závěru, že se v případě komunikace na parc. č. X nejedná o pouhé zkrácení cesty, které lze nahradit alternativní cestou. V další části rozsudku (s. 6, konec prvního odstavce) pak ale v rozporu s tímto tvrzením uvádí, že při zachování průjezdnosti komunikace na pozemku parc. č. X a dalších by sice vozidla nadále přejížděla zmíněný železniční přejezd, nešlo by ale o jediný přístup, který by museli

vlastníci nemovitostí a další uživatelé sítě komunikací v dané lokalitě užít za všech okolností. Sám krajský soud tedy v rozporu s vlastním názorem otevřeně připouští existenci alternativní cesty.

[26] Nijak pak krajský soud nereagoval na žalobní tvrzení, že v území existují pro vlastníky dotčených nemovitostí ještě další cesty, které by bylo možno zvažovat jako alternativní, neboť vedou výhradně přes pozemky jednotlivých vlastníků, jsou patrné v terénu a v minulosti byly využívány. To stěžovatel dokládal fotografiemi a výřezem z katastrální mapy, které přiložil k žalobě. Krajský soud tuto žalobní námitku ve spojení s přiloženými důkazy zcela opomenul vypořádat. Napadený rozsudek je proto v tomto ohledu nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů (srov. rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, či ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74). Krajský soud se totiž nevypořádal se základem žalobní argumentace, která byla podstatná pro posouzení otázky, zda v případě dotčeného pozemku je či není dána nutná a nenahraditelná komunikační potřeba.

[27] V této souvislosti nutno zmínit, že stěžovatel obdobnou námitku uplatnil též v odvolání. Žalovaný v odůvodnění rozhodnutí ve vztahu k námitce toliko uvedl, že případné komunikační alternativy neexistují. Ani to nelze považovat za přezkoumatelné vypořádání odvolací námitky; žalovaný se nezabýval vůbec tvrzením, že k dotčeným nemovitostem (rodinným domům) vedou alternativní komunikace přes pozemky vlastníků těchto nemovitostí. Žalovaný se ve svém rozhodnutí tedy měl podrobně zabývat otázkou, zda spojení dotčených nemovitostí s ulicí X je reálné a naplňuje shora zmíněná hlediska myslitelné alternativní cesty i prostřednictvím jiných cest než té vedoucí od dotčeného pozemku. I rozhodnutí žalovaného je proto v tomto ohledu nepřezkoumatelné.

[28] Již ze shora uvedených důvodů je nutno jak rozsudek krajského soudu, tak napadené rozhodnutí žalovaného zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

[29] Soud se i přes tuto skutečnost může vyjádřit ke zbytku (přezkoumatelné) argumentace rozsudku krajského soudu, jejíž správnost stěžovatel v kasační stížnosti zpochybňuje.

[30] Krajský soud považoval při posouzení nutné komunikační potřeby za rozhodující, že předmětná komunikace vedoucí před stěžovatelův pozemek plní nezastupitelnou roli, neboť slouží vozidlům Integrovaného záchranného systému.

[31] K tomuto závěru soudu stěžovatel namítá, že je pravděpodobné, že by při povodních byla zaplavena též cesta vedoucí přes stěžovatelův pozemek, který by tedy nemohl plnit nutnou komunikační potřebu při evakuaci.

[32] Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že tato kasační námitka je ničím nepodloženou spekulací, která by nemohla závěr krajského soudu zvrátit. Nelze nicméně přisvědčit krajskému soudu, že pro naplnění znaku nutné komunikační potřeby nepostačuje jen nutnost umožnit vjezd vozidlům Integrovaného záchranného systému. Složky integrovaného záchranného systému (§ 4 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů), mají v nezbytných případech zajištěn

příjezd přes cizí pozemky na základě zákona (např. § 25 zákona č. 239/2000 Sb., § 17 a násl. zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, § 1037 občanského zákoníku; k tomu viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 5. 2011, sp. zn. 22 Cdo 2977/2009, týkající se zřízení práva nezbytné cesty dle občanského zákoníku), není tedy třeba jej řešit prostřednictvím institutu veřejně přístupné účelové komunikace. Tento argument, který krajský soud považoval za stěžejní pro naplnění znaku nutné komunikační potřeby, tedy nemůže obstát.

IV. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[33] Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost důvodnou a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadený rozsudek krajského soudu. Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup dány důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[34] V něm bude na žalovaném, aby přezkoumatelným způsobem vypořádal odvolací námitky týkající se alternativních cest, které jsou schopné uspokojit dopravní potřebu dotčených nemovitostí v dostatečné míře, a to i s ohledem na kritéria stanovená ve shora popsané judikatuře. Nejvyšší správní soud tímto rozhodnutím nijak nepředjímá závěr, zda na dotčeném pozemku je či není veřejně přístupná účelová komunikace; z dosavadního průběhu řízení, ve kterém žalovaný (a následně též krajský soud) otázku nutné komunikační potřeby neposoudil dostatečně, nelze učinit o této otázce jednoznačný závěr.

[35] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. „[r]ozhodl-li Nejvyšší správní soud současně o odmítnutí návrhu, zastavení řízení, o postoupení věci nebo způsobem podle odstavce 2, rozhodne i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu.“ Jelikož stěžovatel byl plně úspěšný, má nárok na náhradu nákladů řízení o žalobě i o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 věta první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[36] Za řízení před krajským soudem stěžovateli náleží náhrada nákladů řízení v celkové částce 15.342 Kč. Tato částka sestává z náhrady nákladů na právní zastoupení ve výši 12.342 Kč odpovídající mimosmluvní odměně právního zástupce za tři úkony právní služby po 3.100 Kč [převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby a účast na jednání před soudem dle § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) ve spojení s § 7 bodem 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších přepisů (dále jen „advokátní tarif“)] a třem paušálním částkám jako náhradě hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Vzhledem k tomu, že soud ověřil, že stěžovatelův zástupce je plátcem daně z přidané hodnoty, jeho odměna se zvyšuje o náhradu za tuto daň (§ 57 odst. 2 s. ř. s.) vypočtenou sazbou 21 % z předchozích částek, tj. o 2.142 Kč. Součástí nákladů řízení je konečně i soudní poplatek za žalobu ve výši 3.000 Kč.

[37] Za řízení před Nejvyšším správním soudem stěžovateli náleží náhrada nákladů řízení v souhrnu za 9.114 Kč. V řízení o kasační stížnosti má procesně úspěšný stěžovatel právo na náhradu nákladů na právní zastoupení ve výši 4.114 Kč představovaných odměnou právního zástupce za jeden úkon právní služby (sepis kasační stížnosti) ohodnocený podle § 11 odst. 1 písm. d) a § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu částkou ve výši 3.100 Kč a jednou paušální částkou jako náhradou hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), k čemuž je třeba přičíst náhradu za 21 % daň z přidané hodnoty podle § 57 odst. 2 s. ř. s. z předchozích částek ve výši 714 Kč. Žalobci náleží také náhrada soudního poplatku za kasační stížnost ve výši 5.000 Kč.

[38] Celkem tedy přiznaná náhrada nákladů řízení činí za řízení v obou stupních 24.456 Kč a žalovaný je povinen ji uhradit k rukám stěžovatelova zástupce v přiměřené lhůtě, kterou Nejvyšší správní soud stanovil v trvání 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

[39] Osobám zúčastněným na řízení soud v řízení o žalobě ani o kasační stížnosti neuložil plnění žádné povinnosti; tyto osoby nevznesly ani návrh na přiznání dalších nákladů řízení (§ 60 odst. 5 s. ř. s.), proto výrokem IV. soud rozhodl tak, že se osobám zúčastněným na řízení náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. srpna 2017

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu